

Arheološki lokaliteti na trasi brze ceste Našice – Pleternica – Lužani i području izgradnje akumulacija Dubovik i Breznica kod Podgorača

Archaeological Sites on the Našice – Pleternica – Lužani Expressway Route and in the Construction Area of the Reservoirs Dubovik and Breznica near Podgorač

Kornelija Minichreiter
Zorko Marković

Primljeno/Received: 26.02.2010.
Prihvaćeno/Accepted: 15.04.2010.

Ekipe arheologa Instituta za arheologiju iz Zagreba u suradnji s arheolozima nadležnih muzeja obavila je tijekom 2009. g., na zemljištima planirane izgradnje trase brze ceste Našice – Pleternica – Lužani u dužini od 62 km, evidenciju 31 arheološkog lokaliteta iz prapovijesnih, antičkog i srednjovjekovnih razdoblja. Trasa brze ceste prolazi preko 23 preventivno zaštićena arheološka lokaliteta, a novo je evidentirano još 8 nalazišta. Na području izgradnje akumulacija Dubovik i Breznica kod Podgorača obavljen je pregled zemljišta i evidentirana su tri arheološka lokaliteta iz prapovijesnih razdoblja.

Nakon arhivskog i terenskog pregleda lokaliteti su preventivno zaštićeni i izrađen je elaborat „Kulturno-povijesna baština“, kao dio Konzervatorske studije o utjecaju na okoliš izgradnje planiranih cesta i akumulacija, u kojem su propisani uvjeti izgradnje – spašavanje od uništenja vrijedne kulturne baštine. To uključuje obvezan stalni nadzor arheologa pri skidanju humusa uzduž trasa cesta i na zemljištima planiranih akumulacija kao i zaštitna arheološka istraživanja zaštićenih zona lokaliteta.

Ključne riječi: arheološko rekognosciranje, prapovijest, antika, srednji vijek, nekropole, naselja, brze ceste, akumulacija, Našice, Pleternica, Lužani, Podgorač, Hrvatska

Key words: archaeological survey, prehistory, classical antiquity, Middle Ages, necropoles, settlements, expressway routes, reservoirs, Našice, Lužani, Podgorač, Croatia

Trasa brze ceste Našice – Pleternica – Lužani

Institut za arheologiju iz Zagreba¹ proveo je tijekom travnja i svibnja 2009. g. sustavni pregled zemljišta koja se nalaze u zoni planirane trase brze ceste Našice – Pleternica – Lužani.² Terenski pregled obavljen je u skladu s Rješenjem Ministarstva kulture, Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Osijeku, Klasa: UP-I⁰-612-08/09-08/0122 URBR.: 532-04-09/01-09-04, od 17. travnja 2009., zatim Konzervatorskog odjela u Požegi, Klasa: UP-I-612-08/09-08/0118, Urbroj: 532-04-11/1-09-4 od 20. travnja 2009. i Konzervatorskog odjela u Slavonskom Brodu, Klasa UP/I-612-08/09-08/0115, UR.BR.: 532-04-10/5-09-2 od 15. travnja 2009.

U zadanom prostoru na zemljištima planirane izgradnje brze ceste Našice – Pleternica – Lužani, u dužini od 62 km, evidentirano je 31 arheološko nalazište (oznaka AN 1 do AN 31), koji pripadaju prapovijesnim, antičkom i srednjovjekovnim

razdobljima.³ Veći dio trase brze ceste prolazi uz magistralni plinovod, na čijoj trasi su otprije evidentirana i preventivno zaštićena 23 arheološka lokaliteta. Stoga je ovaj pregled zemljišta obuhvatio samo dio trase brze ceste sjeverno od Našica do Šipovca (Minichreiter, Marković 2004: 51–60), zatim varijantu trase ceste od Brezika Našičkog do Zoljana i trasu ceste od Čaglina do Pleternice. Na zadanim zemljištima evidentirano je 8 novih arheoloških lokaliteta iz prapovijesnih, antičkog i srednjovjekovnih razdoblja.

AN 1 - LILA - Barutovac, katastarska općina Klokočevci

Prapovijesni i srednjovjekovni arheološki lokalitet (karta 1: AN 1)

Rasprostranje na k.č. br.: 1015, k.o. Klokočevci.

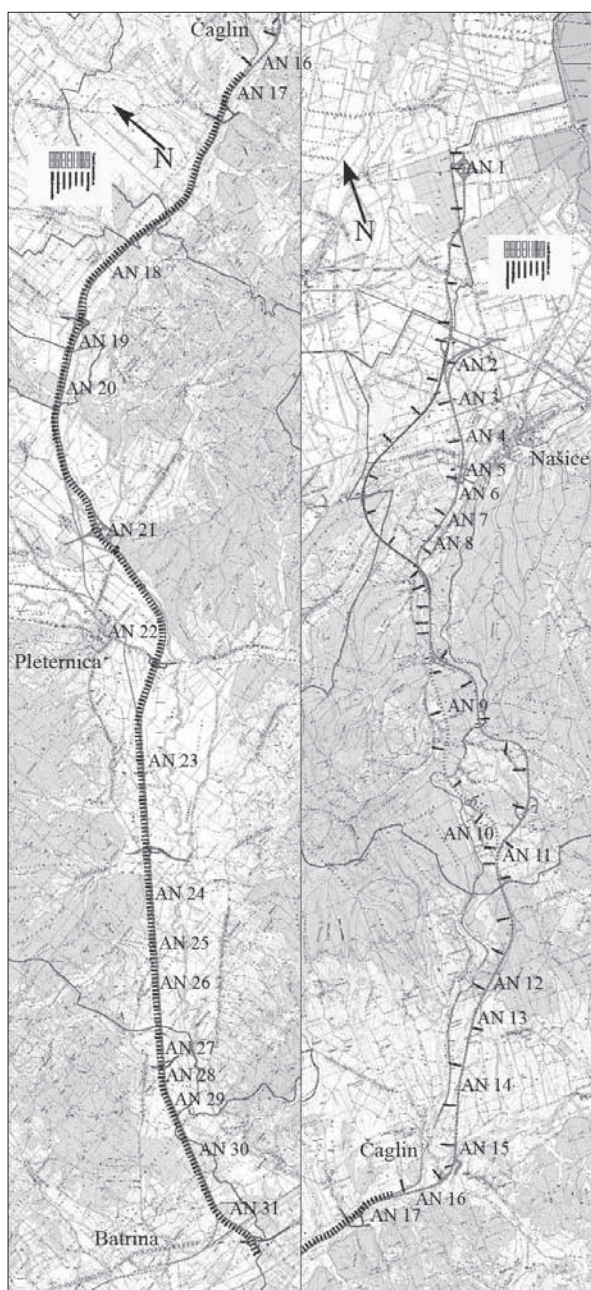
Trasa ceste: od 0+000.00 km do 0+300.00 km prema sjeveru i do 0+300.00 km prema jugu, u ukupnoj dužini od 600 m.

Opis prostora: jugozapadno od mjesta Lila, nalazi se zemljište Barutovac, koje sa sjeverne strane omeđuje odvojak ceste

1 Radovima je rukovodila dr. sc. Kornelija Minichreiter, znanstvena savjetnica Instituta za arheologiju u Zagrebu, a u stručnoj ekipi sudjelovali su: dr. sc. Zorko Marković znanstveni suradnik Instituta za arheologiju u Zagrebu, prof. Silvija Lučevnjak ravnateljica Zavičajnog muzeja u Našicama, prof. Dubravka Sokač Štimac arheologinja Gradskog muzeja u Požegi u mirovini i tehničar Andrija Vranka iz Iloka.

2 Radovi su provedeni temeljem Ugovora o arheološkom pregledu terena, Ugovor br. 28/2009 od 9. ožujka 2009., sklopljenog između Instituta za arheologiju iz Zagreba, Ul. grada Vukovara 68 i investitora RENCON d.o.o. iz Osijeka, Vijenac I. Mažuranića 8.

3 Konzervatorska studija o utjecaju na okoliš izgradnje planirane trase brze ceste Našice – Pleternica – Lužani, kulturno povijesna baština izrađena je na zahtjev tvrtke RENCON d.o.o. iz Osijeka, u skladu s Pravilnikom o procjeni utjecaja na okoliš (Narodne novine 59/2000) i sadržavala je 7 poglavlja o kulturno-povijesnoj baštini zadanog prostora. Autorica studije je dr. sc. Kornelija Minichreiter, a suradnici dr. sc. Zorko Marković i dipl. arheologinja Katarina Botić iz Instituta za arheologiju u Zagrebu.

Karta 1 Arheološki lokaliteti na trasi brze ceste Našice – Pleternica – Lužani (izradila: K. Botić).

Map 1 Archaeological sites on the Našice – Pleternica – Lužani expressway route (by: K. Botić).

za Lilu, sa zapadne cesta Našice – Klokočevci, a s južne Crni kanal. Lokalitet se prostire na tri blago povišene izdužene grede pravcem sjever – jug, oko kojih je sa zapadne i južne strane nekada postojao vodeni tok (Marković 1994: 208, 216).

Sadašnja namjena: oranica.

Površinski nalazi: prapovijest – ulomci grube keramike s puno primjesa pijeska i ulomci fine glačane keramike. Nekoliko komada litike: strugači.

Kasni srednji vijek: nekoliko ulomaka keramike.

Datacija: neolitik/eneolitik (sopotska kultura) i kasni srednji vijek.

Vrsta arheološkog nalazišta: prapovijesno i kasnosrednjovjekovno naselje.

AN 16 - ČAGLIN - Popin greb, Tušinac, katastarska općina Čaglin

Prapovijesni i srednjovjekovni arheološki lokalitet (karta 1: AN 16)

Trasa ceste: od 28+100.00 km do 28+300.00 km, u dužini od 200 m.

Opis prostora: široki, niski brežuljak, oko 200 x 150 m, poput tela smjestio se nedaleko prvih južnih kuća naselja Čaglin. S njegove istočne i južne strane, od istoka prema zapadu, teče rijeka Londa u koju oko 200 m nizvodno (zapadno od lokaliteta) utječe potok Krajna. Inače, na sjevernom obalnom prostoru rijeke Londe nalazi se neprekinuti niz arheoloških lokaliteta od Čaglina na istoku do Pleternice na zapadu. Možda se na ovome mjestu nalazi višeslojan prapovijesni tel, što se prema površinskim nalazima nije moglo utvrditi.

Sadašnja namjena: oranice.

Rasprostranje – k.č. br.: 748/1, 749, 750, 751, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 760/1, 761/1, 762, 763, 764, 765, 766, sve katastarska općina Čaglin.

Pokretni nalazi: ulomci prapovijesne grube keramike. Ulomci srednjovjekovne grube keramike i komadi srednjovjekovnoga građevinskog materijala.

Datacija: neolitik/eneolitik/brončano doba i srednji vijek.

Vrsta arheološkog nalazišta: prapovijesno naselje i srednjovjekovno naselje.

AN 17 - ČAGLIN - Stari Čaglin, Mlinište, Bogdanuša, katastarska općina Čaglin

Prapovijesni i srednjovjekovni arheološki lokalitet (karta 1: AN 17)

Trasa ceste: od 28+580.00 km do 30+050.00 km, u dužini od 1470 m.

Opis prostora: blago povišena greda u dužini od oko 1500 m, orijentacije istok – zapad, prostire se na sjevernom obalnom pojasu rijeke Londe. Sa sjeverne strane prolazi željeznička pruga Čaglin – Pleternica. Ovo je jedan u nizu arheoloških lokaliteta desne obale rijeke Londe.

Sadašnja namjena: oranice.

Rasprostranje – k.č. br.: 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 789/1,2, 790/1,2, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 802/1,2, 803/1,2, 804/1,2, 805, 806, 807/1,2, 808, 809, 810, 811, 812, 820, sve katastarska općina Čaglin.

Pokretni nalazi: ulomci prapovijesne neolitičke/eneolitičke keramike i komadi litike. Ulomci grube srednjovjekovne keramike.

Datacija: sopotska i lasinjska kultura, srednji vijek.

Vrsta arheološkog nalazišta: prapovijesno i srednjovjekovno naselje.

AN 18 - KNEŽCI - Tulničica, Krčevine, katastarska općina Knežci

Prapovijesni i antički arheološki lokalitet (karta 1: AN 18)

Trasa ceste: od 34+800.00 km do 35+800.00 km, u dužini od 1000 m.

Opis prostora: blago povišena greda u dužini od oko 1000 m, orijentacije istok – zapad, prostire se na sjevernom obalnom pojasu starog toka rijeke Londe. Sa sjeverne strane parcela prokopan je veliki kanal rijeke Londe i prolazi željeznička pruga Čaglin – Pleternica. Na gredi se površinski nalaze brojni ulomci prapovijesne keramike i ovo je jedan u nizu prapovijesnih naselja na desnoj obali starog toka rijeke Londe. Na tabli k.č. br. 178 uočljivi su na oranici ostaci donjeg sloja rimske ceste: šoder, kamenčići i veće kamenje u širini od oko 100 m, koja ide pravcem jugoistok – sjeverozapad prema Knešcima (Minichreiter 2005: 79–86).

Sadašnja namjena: oranice.

Rasprostranje – k.č. br.: 176, 177, 178, 179, 187, 188, 189, 190, sve katastarska općina Knežci.

Pokretni nalazi: ulomci prapovijesne keramike.

Datacija: neolitik/eneolitik, antika.

Vrsta arheološkog nalazišta: prapovijesno naselje i rimska cesta.

AN 19 - ZARILAC - Mihaljevačko polje, katastarska općina Zarilac

Prapovijesni arheološki lokalitet (karta 1: AN 19)

Trasa ceste: od 36+750.00 km do 37+600.00 km, u dužini od 850 m.

Opis prostora: izdužena blago povišena greda pravcem istok – zapad u dužini od oko 850 m, na kojoj su nađeni brojni ulomci prapovijesne keramike. I ovo je jedno u nizu prapovijesnih naselja na desnoj obali starog toka rijeke Londe. Sada je na sjevernoj strani lokaliteta prokopan kanal Londa, a paralelno s njim je željeznička pruga Čaglin – Pleternica.

Sadašnja namjena: oranica.

Rasprostiranje – k.č. br.: 492, 493, 494, 516, 517, 518, 561, katastarska općina Zarilac.

Pokretni nalazi: ulomci prapovijesne keramika.

Datacija: neolitik/eneolitik.

Vrsta arheološkog nalazišta: prapovijesno naselje.

AN 20 - GRABARJE - Beč, katastarska općina Grabarje

Prapovijesni arheološki lokalitet (karta 1: AN 20)

Trasa ceste: od 38+600.00 km do 38+950.00 km, u dužini od 350 m.

Opis prostora: izdužena malo, povišena greda pravcem istok – zapad u dužini od 350 m koja se spušta prema jugu na desnu obalu rijeke Londe. Sa zapadne strane lokaliteta, od sjevera prema jugu, teče Balačinski potok, koji ovdje utječe u Londa. Na sjevernoj strani željeznička pruga Čaglin – Pleternica presijeca ovaj lokalitet koji vjerojatno s istoimenim parcelama sjeverno od željezničke pruge (registriran) čine jednu cjelinu (Minichreiter 1984: 84–85; Sokač Štimac 1984: 117).

Sadašnja namjena: oranice.

Rasprostiranje – k.č. br.: 798, 799, 803/1,2, 804, 805/1-3, 809/1,2, 813/1-3, 815/1-4, 816, 817, 820, 821/1-4, sve katastarska općina Grabarje.

Pokretni nalazi: ulomci fine i grube prapovijesne keramike, glineni uteg i veća količina kamenih alatki – klin, gladilica, bat, sitni strugači i noževi. Ulomci sive latenske keramike.

Datacija: neolitik/eneolitik, laten.

Vrsta arheološkog nalazišta: prapovijesno naselje.

AN 21 - PLETERNICA - Gornjice, katastarska općina Buk

Prapovijesni arheološki lokalitet (karta 1: AN 21)

Trasa ceste: od 42+400.00 km do 43+200.00 km, u dužini od 800 m.

Opis prostora: izdužena malo povišena greda pravcem jugozapad – sjeveroistok u dužini od oko 800 m, zadnja u nizu od Čaglina prema Pleternici na desnoj obali rijeke Londe na kojoj su nađeni ostaci prapovijesnog naselja. Na ovim parcelama tok rijeke Londe je preoblikovan kanalima pa je terenska situacija potpuno drugačija. Stari tok Londe je najvjerojatnije išao južnim rubnim dijelom prapovijesnog naselja kao i na ostalim nalazištima.

Sadašnja namjena: oranice.

Rasprostiranje – k.č. br.: 2653, 2654, 2665, 2666, sve katastarska općina Buk.

Pokretni nalazi: ulomci grube keramike – lonci s trakom ukrašenom otiscima prsta, trakasta ručka, dijelovi dna. Ulomci fine keramike među kojima gornji dio zdjele s facetiranim obo-dom. Glinena perlica i dio kamenog žrnja.

Datacija: kasno brončano doba.

Vrsta arheološkog nalazišta: prapovijesno naselje.

AN 22 - PLETERNICA - Krčevine, Omerovke, Tukovi, katastarska općina Pleternica

Prapovijesni i srednjovjekovni arheološki lokalitet (karta 1: AN 22)

Trasa ceste: od 43+400.00 km do 46+400.00 km, u dužini od 3000 m.

Opis: istočno i jugoistočno od Pleternice nalaze se ze-

mljišta „Krčevine, Omerovke i Tukovi“ na najnižim istočnim obroncima Požeške gore, na graničnom dijelu prema Dilj gori, koja se dalje prema istoku uzdiže rubnim dijelom Požeške kotline. Na mjestu gdje se dodiruju Požeška i Dilj gora, spajaju se dvije najveće rijeke Požeške kotline i na ovim zemljištima Londa utječe u Orlovu.

Nalazi: brojni površinski nalazi prapovijesne keramike, kamenih alatki i komada pečene zemlje koja može predstavljati ostatke podnica, lončarskih ili krušnih peći ili ostatke kućnog lijepa (dijelovi premaza na zidovima nadzemnih objekata). Ovi prapovijesni nalazi pripadaju neolitičkom/eneolitičkom naselju. Površinski ostaci keramike rađene na lončarskom kolu ukrašene valovnicama, zatim glazirane kao i lule, potkove i dijelovi željezne ručke od posude pripadaju srednjovjekovnom razdoblju (Minichreiter 2005: 79–86).

Prostire se na k.č. br: 2090-2097, 2758-2797, 2805-2838, 3363 (put), 3364 (put), 3365 (put), 2859-2977, 2984-3007, 3366 (put), 3367 (put) i 3368 (put) sve katastarska općina Pleternica.

Sadašnja namjena: oranice, pašnjaci.

Datacija: neolitik/eneolitik i srednji vijek.

Vrsta arheološkog nalazišta: prapovijesno i srednjovjekovno naselje.

Područje akumulacija Dubovik i Breznica u općini Podgorač

Ekipe arheologa Instituta za arheologiju i Zavičajnog muzeja iz Našice⁴ provela je tijekom 2009. g. sustavni pregled zemljišta koja se nalaze u zoni planirane izgradnje akumulacija Breznica i Dubovik u općini Podgorač.⁵

Terenski pregled obavljen je u skladu s Rješenjem Ministarstva kulture Uprave za zaštitu kulturne baštine, Konzervatorskog odjela u Osijeku Klasa: UP-I⁰-612-08/09-08/0052; URB.R.: 532-04-09/01-09-04, od 12. ožujka 2009.

Na zemljištima u zadanom prostoru zone buduće izgradnje akumulacije Breznica i Dubovik u općini Podgorač evidentirana su tri prapovijesna arheološka lokaliteta.⁶

Prostor općine Podgorač zauzima zemljišta zapadno od izvora rijeke Vuke i zemljopisno pripada prijelazu srednje u istočnu Slavoniju. Oba ova kraja spaja dio sjeveroistočnih obronaka Krndije. Reljef ima stepeničasti izgled, a reljefni su oblici izduženi od jugozapada prema sjeveroistoku. Na sjeveru i istoku nalaze se nizinski dijelovi, dok srednji i južni dio zapremaju blagi brežuljkasti predjeli s rjeđim višim pošumljenim zonama. Između brežuljaka od sjevera prema jugu teku dvije male rječice Breznica i Dubovik, gotovo paralelno s gornjim tokom rijeke Vuke koja ovdje na obroncima Krndije ima svoje izvorište.

Posebno povoljni zemljopisni položaj doline vodenog toka Breznice i Dubovika uvjetovali su razvitak naselja tijekom svih povijesnih razdoblja. Najstarija naselja iz vremena bakrenog doba (eneolitika) evidentirana su na zapadnim obroncima Breznice zemljište Lipovac (k.o. Kršinci), lasinjska kultura (Marković 1977: 42–50; 1994: 216). Jugoistočno od Breznice,

4 Voditeljica radova bila je dr. sc. Kornelija Minichreiter, znanstvena savjetnica Instituta za arheologiju u Zagrebu, a u stručnoj ekipi sudjelovali su: dr. sc. Zorko Marković znanstveni suradnik Instituta za arheologiju u Zagrebu, Jasna Jurković, kustosica Zavičajnog muzeja u Našicama, Neda Ocelić, studentica arheologije Filozofskog fakulteta u Zadru i tehničar Andrija Vranka iz Iloka.

5 Radovi su provedeni temeljem Ugovora o arheološkom pregledu terena UO23-09 od 5. ožujka 2009., sklopljenog između Instituta za arheologiju iz Zagreba, Ul. grada Vukovara 68 i investitora tvrtke „Dvokut-Ecro“ d.o.o. Trnjanska 37 iz Zagreba.

6 Konzervatorska studija o utjecaju na okoliš izgradnje planirane trase brze ceste Našice – Pleternica – Lužani, kulturno povijesna baština izrađena je na zahtjev tvrtke Dvokut-Ecro, d.o.o. Trnjanska 37 iz Zagreba, u skladu s Pravilnikom o procjeni utjecaja na okoliš (Narodne novine 59/2000) i sadržavala je 7 poglavlja o kulturno-povijesnoj baštini zadanog prostora. Autorica studije je dr. sc. Kornelija Minichreiter, a suradnici dr. sc. Zorko Marković i dipl. arheologinja Katarina Botić iz Instituta za arheologiju u Zagrebu.

Karta 2 Arheološki lokaliteti na akumulacijama Breznica i Dubovik kod Podgorača: 1) Kršinci, Parlog-Risovi, 2) Kršinci, Parlog-Kučiste, 3) Podgorač, Panjik (izradila: K. Botić).

Map 2 Archaeological sites at the reservoirs Breznica and Dubovik near Podgorač: 1) Kršinci, Parlog-Risovi, 2) Kršinci, Parlog-Kučiste, 3) Podgorač, Panjik (by: K. Botić).

na zemljištima Okruglica (k.o. Kršinci), nalaze se ostaci eneolitičkog naselja badenske i kostolačke kulture (Marković 1984: 22). Između dolina Breznice i Dubovika na zemljištima Podgorača evidentirana su naselja iz srednjeg vijeka. Na lokalitetima Ivanovci i Brijest evidentirani su ostaci kasno srednjovjekovnih naselja. U ataru Razbojišta, jugoistočno od sela i istočno od Dubovika uza zapadnu obalu rijeke Vuke, evidentirano je neolitičko naselje sopske kulture i brončanodobno naselje vinkovačke kulture. Iako do sada nisu katastarske općine Kršinci, Podgorač i Razbojište detaljno rekognoscirani, dosadašnji podaci svjedoče o gustoj naseljenosti tijekom svih razdoblja prapovijesti (Marković 1984: 13–29). Stoga je bilo za očekivati otkriće prapovijesnih naselja i u dolinama rječica Breznice i Dubovika.

U južnom dijelu zone buduće izgradnje akumulacije Breznica na zapadnoj obali rječice prema površinskim nalazima evidentirana su dva prapovijesna lokaliteta. Na južnoj obali rječice Dubovik u sjevernom dijelu zone buduće izgradnje akumulacije Dubovik evidentiran je jedan prapovijesni arheološki lokalitet.

Kršinci - Parlog - Risovi, katastarska općina Kršinci

Prapovijesni arheološki lokalitet (karta 2: 1)

Rasprostiranje na k.č. br.: 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242 i 243 sve k.o. Kršinci.

Lokalitet se nalazi na zemljištima u jugozapadnom dijelu planirane izgradnje akumulacije Breznica.

Zemljište „Parlog – Risovi“ nalazi se jugozapadno od Podgorača i istočno od Kršinaca, na istočnim obroncima Krndije koji se u blagim terasama od zapada prema istoku spuštaju u dolinu rječice Breznice. Prirodno povišena obala Breznice pružala je idealne uvjete za razvitak naselja tijekom prapovijesti. U ta vremena Breznica je najvjerojatnije imala jači vodotok pa je kao plovni put preko Vučice i Karašice povezivala istočne obronke Krndije sa širokom dravskom dolinom.

Arheološkim pregledom zapadne obale Breznice nađeni

su na parcelama Parlog – Risovi, u dužini od oko 350 m (pravcem sjever – jug), ostaci kasnobrončanodobnog naselja. Komadi kućnog lijepa na jednoj strani glatki, a s druge strane s otiscima šiblja, mogu biti dijelovi peći ili ostaci zidova nastambi, a dio podnice od pečene gline potvrđuje postojanje nadzemnih stambenih objekata. Ulomci keramike grube i finije fature, među kojima se nalazio rubni dio horizontalno facetirane zdjele kao i cijeli glineni uteg kruškastog oblika bez rupe, ukazuju na postojanje prapovijesnog naselja iz kasnoga brončanog doba.

Sadašnja namjena: oranice.

Datacija: kasno brončano doba.

Vrsta arheološkog nalazišta: prapovijesno naselje.

Kršinci - Parlog - Kučiste, katastarska općina Kršinci

Prapovijesni arheološki lokalitet (karta 2: 2)

Rasprostiranje na k.č. br.: 229, 230, 231, 232, 233, 243, 235/1, 235/2 i dio puta 51, 52 sve k.o. Kršinci.

Lokalitet se nalazi na zemljištima u jugozapadnom dijelu planirane izgradnje akumulacije Breznica.

Nizvodno uz Breznicu prema sjeveru, na zemljišta „Parlog – Risovi“ nadovezuju se parcele „Parlog – Kučiste“. Isti reljef blagih istočnih obronaka Krndije, koji se spuštaju na obalu Breznice, omogućavali su, radi vrlo povoljnih uvjeta, naseljavanje ovih zemljišta već tijekom mlađega kamenog doba – neolitika. Rječica Breznica povezivala je sjeveroistočne obronke Krndije sa širokom dravskom ravninom pa je za očekivati pronalaženje ostataka najranijih naselja upravo u ovim krajevima.

Arheološkim pregledom zemljišta, koje se nadovezuje na brončanodobno naselje u dužini od oko 200 m prema sjeveru, otkriveni su ulomci keramike koji pripadaju vremenu kasne starčevačke kulture, koji se miješaju s ulomcima keramike sopske kulture. Ulomci posuda grube fature dvobojnog presjeka smeđe i crvene boje pripadaju starčevačkoj kulturi, dok ulomci grube i fine keramike, sive i crveno-smeđe boje – obodi

zdjela i lonaca bikoničnog profila s trakastim ručkama, ukazuju na sloj nešto mlađe sopotske kulture.

Buduća arheološka istraživanja otkrit će stvarnu sliku ovih naselja kao i njihov međusobni odnos i položaj te pokazati jesu li izgrađena odvojeno ili je mlađe brončanodobno dijelom preslojilo starije neolitičko naselje.

Sadašnja namjena: oranice, livade.

Datacija: neolitik/eneolitik, brončano doba.

Vrsta arheološkog nalazišta: prapovijesna naselja.

Podgorač - Panjik, katastarska općina Podgorač

Prapovijesni arheološki lokalitet (karta 2: 3)

Rasprostriranje na k.č. br.: 1491, 1492, 1520, 1521, 1522, 1523, 1524, 1525/1, 1525/2, 1526, 1527/1, 1527/2, 1528, 1529, 1530, 1531, 1532, 1533, sve k.o. Podgorač.

Lokalitet se nalazi na zemljištima u istočnom dijelu planirane izgradnje akumulacije Dubovik.

Na području izgradnje akumulacije Dubovik u sjevernom dijelu toka rječice Dubovik otkriven je prapovijesni lokalitet. Zemljište „Panjik“ nalazi se na terasama zadnjih obronaka Krndije, koji se od juga prema sjeveru blago spuštaju na južnu obalu rječice Dubovika. Na oranicama vidljiva je velika tamna mrlja promjera 20 m. U profilu maloga probnog iskopa pokazao se oko 50 cm deo crni sloj ispunjen ostacima drvenog ugljena, ispod kojeg je bila oko 20 cm čvrsto pečena podnica. S obzirom da nema nikakvih ostataka kućnog inventara po površini, pretpostavljamo da se ovdje radi o velikom spalištu, na kojem su spaljivali pokojnike u vremenima kada su pokojnike ukapali u urnama, što je bio običaj tijekom više razdoblja prapovijesti. Pretpostavljamo stoga da se u neposrednoj blizini mora nalaziti i nekropola iz toga vremena, što će se otkriti u budućim arheološkim istraživanjima.

Sadašnja namjena: oranice.

Datacija: brončano doba (?).

Vrsta arheološkog nalazišta: spalište.

Literatura

Marković, Z. 1977, Problem eneolita u našičkoj regiji – prilog genezi i stupnjevanju lasinjske kulture, *Arheološki vestnik*, Vol. 27, 42–51.

Marković, Z. 1984, Neka pitanja neolitika, eneolitika i brončanog doba našičkog kraja i Đakovštine, *Izdanja Hrvatskoga arheološkog društva*, br. 9, 13–31.

Marković, Z. 1994, Sjeverna Hrvatska od neolita do brončanog doba, Koprivnica 1994.

Minichreiter, K. 1984, Prilozi proučavanju brončanog doba u Slavoniji i Baranji, *Zbornik IV. znanstveni sabor Slavonije i Baranje*, 73–92.

Minichreiter, K. 2005, Arheološki lokaliteti na trasama cesta Požeške kotline, *Annales Instituti Archaeologici*, 1, 79–86.

Minichreiter, K., Marković, Z. 2004, Arheološko rekognosciranje obilaznice Našica, *Obavijesti Hrvatskoga arheološkog društva*, br. 1/XXXVI, 51–60.

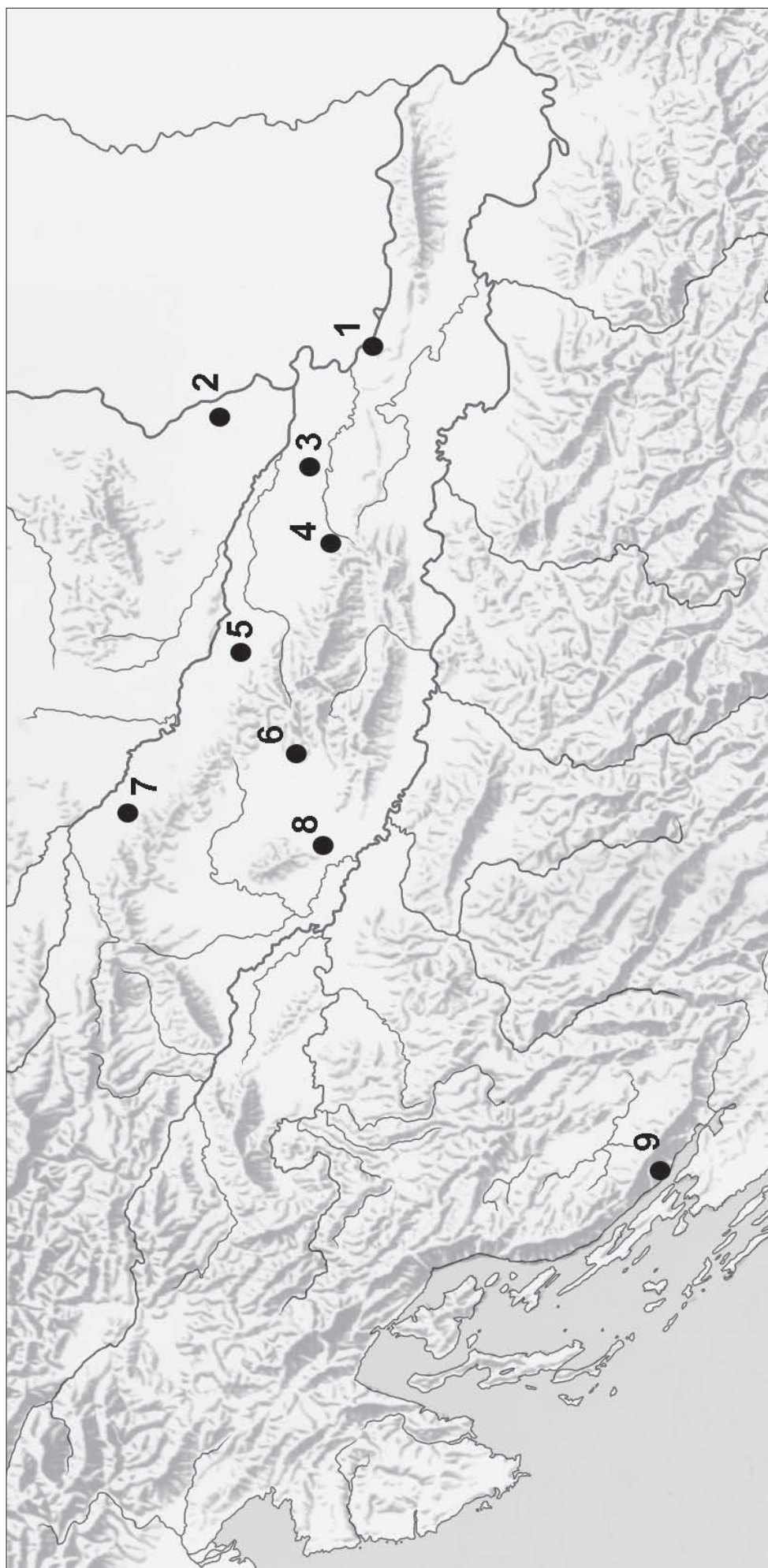
Sokač Štimac, D. 1984, Prilog arheološkoj topografiji Požeške kotline u svijetlu iskopavanja 1980. godine, *Zbornik IV. znanstveni sabor Slavonije i Baranje*, 129–141.

Veliki atlas Hrvatske, Mozaik knjiga, Zagreb, 2002.

Summary

In 2009, a team of archaeologists from the Zagreb Institute of Archaeology, in co-operation with archaeologists from the Našice Regional Museum and the Požega Town Museum, documented 31 archaeological sites from prehistory, classical antiquity and the Middle Ages on plots designated for the construction of the planned Našice – Pleternica – Lužani expressway route, stretching over 62 km in length. The expressway route passes over 23 archaeological sites that had been placed under protection, and another 8 sites which were documented. On the territory planned for the construction of the reservoirs of Dubovik and Breznica near Podgorač, field survey was conducted and three archaeological sites from the prehistoric periods were documented.

After archive and field surveys, the sites were placed under protection and a study "Cultural-historical heritage" was made as part of the Conservation Study of the Environmental Impact of the planned roads and reservoirs, which prescribes the construction conditions – saving worthy cultural heritage from being destroyed, which implies obligatory permanent supervision by archaeologists during humus layer removal on the road routes, as well as on the plots planned for the reservoirs, and archaeological protection excavations at the protected zones of the sites.

1. Sotina	6. Daruvar – Lipik
2. Batina – Suza	7. Koprivnica - obilaznica
3. Beketinci, Čepinski Martinci, Vuka	8. Kutina – Dobrovac
4. Našice – Pleremica – Lužani; Dubovik, Breznica	9. Tribanj-Krušćica – gradina sv. Trojica
5. Slatina - obilaznica	